

Kubiek Ruimtelijke Plannen
Mevrouw R. Hoekstra
Kerkewijk 156
3904 JJ VEENENDAAL
renske@kubiek.nu

Ede, 16 juli 2021

Onze referentie : 22100295.b01
Betreft : Verantwoording groepsrisico Maerten van Heemskerckstraat 34 en 36 in
Heemskerk
Behandeld door : De heer ing. D.J. Hobert

Geachte mevrouw Hoekstra,

Hierbij zenden wij u elementen voor de verantwoordingsplicht van het groepsrisico ten aanzien van de bestemmingsplanwijziging aan de Maerten van Heemskerckstraat 34 en 36 in Heemskerk. Ter plaatse zijn 24 appartementen en kantoorruimte beoogd. Het groepsrisico dient verantwoord te worden in het kader van het Besluit externe veiligheid inrichtingen (Bevi).

Besluit externe veiligheid inrichtingen (Bevi)

Het Besluit externe veiligheid inrichtingen (Bevi) legt veiligheidsnormen op aan bedrijven die een risico vormen voor personen buiten het bedrijfsterrein. Het gaat daarbij onder meer om:

- bedrijven die onder het Besluit risico's zware ongevallen vallen (Brzo);
- LPG/LNG-tankstations;
- opslagplaatsen (PGS);
- ammoniakkoel-/vriesinstallaties;
- spoorwegemplacements.

Het besluit bevat eisen voor het PR en regels voor het GR, en verplicht gemeenten en provincies hier bij het verlenen van milieuvergunningen en het maken van bestemmingsplannen rekening mee te houden.

Op grond van het Bevi zijn in de Regeling externe veiligheid inrichtingen (Revi) voor een aantal bedrijfscategorieën vaste veiligheidsafstanden opgenomen. Voor zogenaamde niet-categoriele bedrijven moet de veiligheidsafstanden berekend worden.

EYE Film Instituut

Op basis van de EV-signaleringskaart van het Impuls Omgevingsveiligheid (IOV) blijkt dat het plangebied binnen de effectafstand ligt van het EYE Film Instituut. Het instituut is gevestigd aan de Achterweg in Heemskerk. Ter plaatse worden historische films op basis van nitraatdragend materiaal opgeslagen en bewaard.

Afbeelding 1: Ligging plangebied (ter plaatse van marker) binnen effectafstand

Verantwoording groepsrisico

Vanwege de ligging van het plangebied binnen de effectafstand dient het groepsrisico conform artikel 13 van het Bevi uitgebreid te worden verantwoord. In deze paragraaf is invulling gegeven aan de elementen van de verantwoordingsplicht van het groepsrisico zodat het bevoegd gezag op basis hiervan, en op basis van het op te vragen advies van de Veiligheidsregio, een afgewogen besluit kan nemen.

Onderdelen verantwoordingsplicht

1. Aanwezige en de te verwachten dichtheid van personen in het invloedsgebied van de inrichting/inrichtingen.
2. De hoogte van het groepsrisico per inrichting op het tijdstip waarop dat besluit wordt vastgesteld en de bijdrage van de, in dat besluit toegelaten, verandering aan de hoogte van het groepsrisico, vergeleken met de oriëntatiewaarde

3. Indien mogelijk, de maatregelen ter beperking van het groepsrisico die worden toegepast door degene die de inrichting drijft.
4. Indien mogelijk, de maatregelen ter beperking van het groepsrisico die in dat besluit zijn opgenomen.
5. Voorschriften ter beperking van het groepsrisico die het bevoegd gezag voornemens is te verbinden aan een inrichting.
6. Voor- en nadelen van andere mogelijkheden voor ruimtelijke ontwikkelingen met een lager groepsrisico.
7. De mogelijkheden en de voorgenomen maatregelen tot beperking van het groepsrisico in de nabije toekomst.
8. De mogelijkheden tot voorbereiding van bestrijding en beperking van de omvang van een ramp in de inrichting(en).
9. De mogelijkheden voor personen die zich bevinden in het invloedsgebied van de inrichting, om zich in veiligheid te brengen indien zich in die inrichting een ramp voordoet.

Ad 1: Personendichtheid

Huidige situatie

In de huidige situatie is het pand aan de Maerten van Heemskerckstraat 34 in gebruik als kantoorfunctie. Het pand heeft een oppervlakte van circa 600 m². Aan de Maerten van Heemskerckstraat 36 staat een vrijstaande woning. Op basis van kentallen leidt de bestaande functie tot de volgende personendichtheid.

Tabel 1: Personendichtheid huidige situatie (afgerond)

Functie	Oppervlakte / aantal	Kengetal	(dag/nacht)
Bedrijf, kantoor	1.100 m ²	1 werknemer per 30 m ²	37/0
Woning	1	2,4	2/3

Toekomstige situatie

In de toekomstige situatie wordt de bestaande bebouwing gesloopt en wordt er een nieuw wooncomplex gerealiseerd met 24 appartementen. Naast de woningen wordt er ook voorzien in een kantoorfunctie.

Tabel 2: Personendichtheid toekomstige situatie (afgerond)

Functie	Oppervlakte / aantal	Kengetal	(dag/nacht)
Bedrijf, kantoor	100 m ²	1 werknemer per 30 m ²	4/0
Woning	24	2,4	29/58

Overige wijzigingen van personendichtheden binnen de effectafstand van de inrichting zijn ten tijde van deze verantwoording niet voorzien.

Ad 2: Groepsrisico

Er is op rijksniveau bewust niet gekozen voor het stellen van een grenswaarde voor het groepsrisico. Deze benadering past bij de beleidsontwikkeling die de omgang met het groepsrisico de laatste decennia heeft doorgemaakt. Er wordt wel een oriëntatiewaarde gegeven. De oriëntatiewaarde is een ijkpunt in een systeem, waarin gezocht moet worden naar maatschappelijk aanvaardbare grenzen.

Het groepsrisico is niet strikt normatief te benaderen en dient boven én onder de oriëntatiewaarde te worden verantwoord. Het begrip groepsrisico is gebaseerd op het risicobeleid. Het begrip geeft aan welk risico (kans maal effect) in Nederland al dan niet acceptabel wordt geacht. In een maatschappij waarin risico's worden geacht bij het leven te horen, is dit een logische gedachtegang.

Ten aanzien van het EYE Film Instituut is er sprake van een bestaande opslagsituatie. Sinds begin jaren '70 is de locatie in gebruik voor de opslag van films. In het kader van de revisievergunning Wet milieubeheer d.d. 29 december 2010 is een QRA¹ opgesteld welke op basis van het voor onderhavige ontwikkeling uitgebrachte advies² wordt gehanteerd voor de uiteenzetting van deze verantwoordingsplicht. Uit de FN-curve van de QRA blijkt dat er maximaal 300 slachtoffers kunnen vallen bij een incident. Een significante toename van het groepsrisico is niet te verwachten, doordat er geen recente grootschalige plannen binnen de effectafstand van de inrichting zijn. Ook de beperkte toename van het aantal personen binnen het plangebied van de beoogde ontwikkeling draagt niet bij aan een rekentechnische toename van het groepsrisico.

Op basis van de QRA blijkt dat de oriëntatiewaarde voor het groepsrisico met een factor twee wordt overschreden. In de considerans van de vergunning wordt dit omschreven als een relatief kleine overschrijding. Er is echter wel intensief naar mogelijkheden gezocht ter verlaging van het groepsrisico. De onderzochte maatregelen zijn echter niet haalbaar gebleken (zie maatregelen hierna). Het dagelijks bestuur van de Milieudienst IJmond staat de huidige overschrijding van de oriëntatiewaarde toe. De beperkte toename van het aantal personen binnen het plangebied zal rekentechnisch geen invloed hebben op de hoogte van het groepsrisico.

Ad 3: Maatregelen aan de bron

Eventuele maatregelen bij de bron zijn reeds overwogen bij de verlening van de revisievergunning. De onderzochte maatregelen zijn echter niet haalbaar gebleken vanwege:

- (Onevenredig) Hoge kosten

De opslag verplaatsen naar een andere opslag waarbij wel aan de oriënterende waarde wordt voldaan, is in dit stadium niet voorhanden. De vergunninghouder beschikt over drie locaties waar nitraatfilms worden opgeslagen, waaronder de huidige locatie. De vergunninghouder geeft aan dat de andere twee locaties onvoldoende capaciteit hebben om (een deel van) de nitraatfilms van de huidige locatie op te slaan. De vergunninghouder zou dan een nieuwe opslagruimte moeten realiseren, hetgeen hoge kosten met zich meebrengt. De vergunninghouder heeft aangegeven dat het realiseren van een nieuwe opslag in de toekomst een mogelijkheid is.

Bij werkzaamheden op en aan de bunker kan de temperatuur en het vochtgehalte in de opslagbunker niet op het gewenste niveau worden gehouden. De werkzaamheden kunnen alleen worden uitgevoerd als de nitraatfilms tijdelijk zijn uitgenomen. Dit vergt inzet van personeel, transport en een tijdelijke geconditioneerde opslaglocatie waardoor de kosten hoog zijn.

¹ TNO: kwantitatieve risicoanalyse voor de opslag van cellulosenitraatfilms bij Filmmuseum, locatie Heemskerk; actualisatie na realisatie van interne maatregelen, in 21 september 2010, met kenmerk 034.22527

² Milieuadvies concept bestemmingsplan realisatie seniorenappartementen en kantoorruimte aan de Maerten van Heemskerckstraat 34 en 36 te Heemskerk, Omgevingsdienst IJmond, d.d. 26-5-2021

- Onuitvoerbaarheid maatregelen
Om de twee opslagruimten in de bunker met nitraatfilms onderling brandwerend van elkaar te scheiden, moeten onder meer de deuren worden vervangen/aangepast. Het is onzeker dat hier de noodzakelijke monumentenvergunning voor wordt verleend.
- Tijdelijke verhoging van het risico
Door werkzaamheden in de bunker, aanwezigheid van personen en verplaatsen van films ontstaan nieuwe risicobronnen. Wij hebben dit niet apart laten onderzoeken, maar het dominante risico wordt veroorzaakt door externe factoren door menselijk handelen. Bovendien worden de films uit de beschermende atmosfeer gehaald, waardoor de degeneratie van de films kan worden versneld en het risico toeneemt.
- Veiligheidswinst is gering
Bouwkundige maatregelen hebben effect op het groepsrisico. Het groepsrisico zonder maatregelen is tweemaal de oriënterende waarde. Dit kan door de maatregelen worden verlaagd tot bijna eenmaal de oriënterende waarde.

Ad 4: Maatregelen in het omgevingsbesluit

Het omgevingsbesluit betreft een bestemmingsplanwijziging. Het plan maakt de realisatie van woningen en een kantoorfunctie mogelijk, de overige omgeving blijft ongewijzigd. Het groepsrisico zal rekentechnisch niet wijzigen en blijft daarmee boven de oriëntatiewaarde. Aanvullende maatregelen binnen het plangebied dragen derhalve niet bij.

Ad 5: Voorschriften

Aan de vergunning van EYE Film Instituut zijn voorschriften verbonden om risico's te beperken. Deze voorschriften zijn afgestemd op de specifieke opslag en specifieke stoffeigenschappen van nitraatfilms. De opslag betreft namelijk een bunker die grotendeels onder het zand is gelegen. De bunker is vlak voor de Tweede Wereldoorlog aangelegd om Nederlandse kunstschatten tijdens de oorlog op te slaan. Daarnaast is het niet mogelijk om brandende nitraatfilms te blussen, het is een snelle en explosieve brand. Om de gevaarsaspecten te beperken, is aangesloten bij een rapport³ dat EYE Film Instituut heeft laten opstellen.

Ad 6: Andere ruimtelijke invulling

Een andere ruimtelijke invulling van het plangebied is niet wenselijk. Een andere ruimtelijke invulling van het plangebied zal bovendien niet leiden tot een lager groepsrisico.

Ad 7: Voorgenomen maatregelen

Er zijn geen maatregelen voorzien.

³ Risico's van de opslag van cellulosenitraatfilms, bunker Heemskerk', in mei 2006 opgesteld door TNO, met kenmerk 2006-a-r0139/b.

Ad 8: Voorbereiding en bestrijding

Bestrijdbaarheid is de mate waarin een rampscenario door de brandweer te bestrijden is. De mate waarin uitvoering aan de bestrijding kan worden gegeven, hangt af van de capaciteit van de brandweer (opkomsttijd en beschikbare blusmiddelen) en de bereikbaarheid van het plangebied (opstelplaatsen).

Door deze ruimtelijke wijziging veranderen de activiteiten ter plaatse van het EYE Film Instituut niet. De kansen op incidenten bij het instituut blijven gelijk. Hierdoor verandert de bestrijding van een incident niet. Wat wel is veranderd, is het aantal potentiële slachtoffers dat door de ontwikkeling toeneemt en de mate van zelfredzaamheid (zie hierna).

Ad 9: Zelfredzaamheid

De mogelijkheden ten aanzien van de zelfredzaamheid zijn goed. Binnen het plangebied zullen geen en/of minder zelfredzame personen aanwezig. Minder zelfredzame personen kunnen vluchten onder begeleiding. Het snel vluchten van de bron af is voor de binnen het plangebied aanwezige personen goed mogelijk.

In geval van een calamiteit kan tevens NL-Alert worden ingezet. NL-Alert is een aanvullend alarmmiddel van de overheid voor de mobiele telefoon. Met NL-Alert kan de overheid mensen in de directe omgeving van een noodsituatie met een tekstbericht informeren. In het bericht staat specifiek wat er aan de hand is en wat je op dat moment het beste kunt doen.

Conclusie

Voor de ruimtelijke procedure van de beoogde ontwikkeling aan de Maerten van Heemskerckstraat 34 en 36 in Heemskerk is het groepsrisico beschouwd. Dit vanwege de ligging van het plangebied binnen de effectafstand van de inrichting EYE Film Instituut. Op basis hiervan is gebleken dat het groepsrisico de oriëntatiewaarde reeds overschrijdt. De vaststelling van het bestemmingsplan zal rekentechnisch niet van invloed zijn op het groepsrisico. De mogelijkheden voor de brandweer om de gevolgen van een ongeval te bestrijden, worden door de planvaststelling niet dusdanig negatief beïnvloed dat aanvullende maatregelen noodzakelijk zijn. De zelfredzaamheid van personen kan voldoende worden gewaarborgd.

Aanbevolen wordt, ten behoeve van de verantwoording van het groepsrisico, deze rapportage, aan de Omgevingsdienst IJmond voor te leggen.

Met vriendelijke groet,
SPA WNP ingenieurs

De heer ing. L.F.A. Theuws